

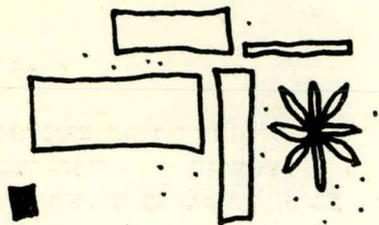
ארזיה

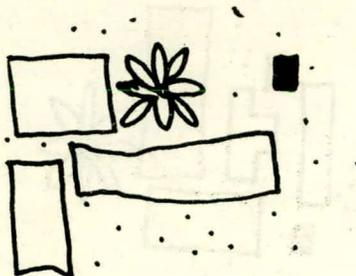
אריה אגסון ז"ל
נולד ב-כ"א ניסן תש"ז
נפול בקיבוץ גבעה סיון תשכ"ט

צבות העיניים, ליבינו נצבט,
זעקת אם מחרידה,
דומעות עיני אב,
שעות מייסרות, קשות מכבידות
בכל - היאוש!

כך זה היה ביום מותך, אחי יקירי,
אך לפני זה, יום אחד לפני.....

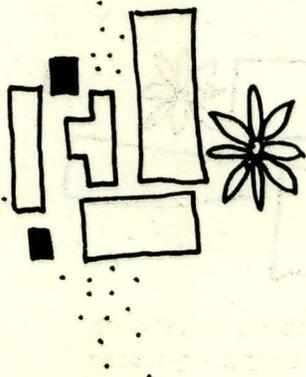
אזכורה יומינו האחרון בצוותא,
כאילו אין אח לו עדי-עד.
כשעה אחרונה של מנוחת צהריים
דפיקה תמה על דלתי נשמעת,
פתיחה חרישית,
והנה הופעת אחי, מחייך כמנצח,
אחרי, כאילו יובלות עברו
מאז ראינוך בחוג משפחתי.

כה מועטות פגישותינו היו,
והגעועים מעולם לא פסקו.
אהבנוך כולנו דודינו אחינו,
ולעולם ציפינו ליום חג - הפגישה!

קלחה שיחתינו שוטפת סוערת
והעיניים - שעדין זהרו,
צמאו ובקשו עוד ועוד,
שלא יהיה סוף לשעת היחד,
כאילו ידענו שנינו שהסוף כה קרוב.

בשעת הערביים פרידה מאחיניך
שהיתה כמו תמיד: - להשתמע...
ושלושתינו האחים בזינוק על הרכב
ללמד את רגלינו ב"טנגו" לצעוד,
גם "שיק", "פסדובלה"
או "סלואו" שקט.

ושוב שעת בוקר, ואתה כבר במדים,
קלצ' ניקוב מאיים בידך,
להזכירינו מלחמה זו: תמיד...
לא עוד אומר לך, אחי הטוב: -
"שמור על עצמך ותיהיה בריא"!.
לא עוד מצהלות שירה ורקוד,
משחק כדור-רגל או צחוק עם ידיד.
שריקות כדורי מוות הרדימוך לנצח.
חיוך המלבב כפריחת אביב,
זוהר עיניך התכולות כשמים
חיים כמאז מול עינינו, אחי.

ימתקו לך רגבי עפרך.

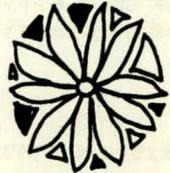
ברכה.

י ל ד ו ת

י. - דבר שאפין אותו - בלי להגיד כל מיני דברים, כל מיני ספורים - כל החיים הייתי אתו מהפעוטון. נולדתי שבועיים אחריו. אף פעם לא יצא להכיר אותו, תמיד היה שקט, אחד שלא מתבלט ולא שומעים אותו. הספור שאני נזכר בו, אולי בגלל שנחתי לצביה תמונה ששנינו מצולמים. אריה מצולם עם סינור, ואני בלי. זה היה יום אחד, ברחנו מהגנון והיה אחד עם מצלמה שהנציח בכיתה זו. התמונה הזו מספרת הרבה. אריה יושב בשקט מאחורי, בגלל שלא הספיק להוריד את הסינור. יותר מזה קשה להזכר מגיל זה.

א. - בתמונות אלבום, תמיד רואים את חמשתנו שוכבים ומצטלמים. יש לי הרבה תמונות עם אלכס וצביה. אבל אתו מעט, רק תמונה מגיל $2\frac{1}{2}$, בדיוק אותו אריה כמו שהיה מבוגר, הילד היחיד שאפשר להכיר בלי בעיות. פרצופו ממש לא השתנה.

ב י ה " ס

ע. - היינו במחנה ביער חדרה. יצאנו לגיחה ביער, ואז הוא התחיל לחקות קולות של צפרים, יה, תשמעו כמה שזה יפה!

צ. - מה שהרשים אותי - אריה הראה בקיאות בכל מילה, בכל שם שהעלו. ידע בעיקר גאוגרפיה, אישים, בחים בטיולים, ומקומות מגיל צעיר.

תמיד ידע לומר משהו על כל בית.

י. - אמא שלו היתה מסדרת לו את המיטה, והוא היה סובל את זה כדבר מובן מאליו, זה היה קודש הקדשים. הורים זה דבר ראשון אחרי זה - חברה. אני, אם אמא היתה באה היה הולך שמח, הייתי מתעצבן. כשאריה פונדיק בא ולא ידע מלה עברית, (ילד שנקלט כעולה בכחה) היה אריה משוחח עמו - כך: אתה-חלון, אתה - כיסא וכך כל ערב לימדו וזה עזר מאד בקליטת אריה פ.

ר. - אריה קרא עתונים. תמיד שאלה ראשונה בבית היתה
- "איפה העתון?"

צפורה - עדיין לא יכולה לחשוב שהוא איננו, כי הוא התחיל להתבלט בגיל מבוגר. היה נחבא אל הכלים.
ילד טוב שגדל לאיש טוב. ואם אני זוכרת איזה מעשה קונדס, אני מנסה להזכר אם פעם אחת הוא השתתף
במעשה כזה או הרגיו אותי - אינני יכולה להזכר. בת צחוקו תמיד היתה על פניו. אולי לא הכרנו אותו
מספיק, אבל עשה תמיד רושם של שמח בחלקו. ואני בעד הסיסמא להיות שמח, לכן הילד הזה משך אותי
עד מאד. בכל שיחה עמו - תשובתו בת-צחוק.

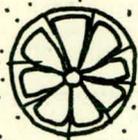
פעם אחת כאילו כן רצה להתבלט. הייתי פותרת תשבצים בצריף, ושתפתי ילדים. התקשיתי
בגיאוגרפיה. ופתאום הוא עמד מהצד וכל דבר ששאלתיו הוא ידע. לא ידעתי שכל כך טוב הוא מתמצא
והתחלתי להלל אותו בפני כל הילדים. אני זוכרת את מבטו המאושר שגם הוא יכול להתבלט. בכתות י"א
י"ב חשבנו על ילדים המתקשים בלמודים לשלוח לבתי"ס מקצועיים. כשפניתי לארי"לה אמר: "לשם מה?
טוב לי בבית". היתה קיימת אצלו כל הזמן הערכה לבית.

מ. - דרך אריה מצאתי את כל מגרעותי שלי. ישנו בחדר
יחד יעקבי, אריה ואני. גם ליעקבי העיר על הליכה, ראש
מרובע, ידיים קדימה וכו'. כל פעם התאמנתי ולמחרת
אריה בדק ושוב העיר הערותיו.

אחרי השעור הראשון בביה"ס היינו רצים לארוחת
בקר לחביתות. ואריה היה אומר: "יעקבי, רוץ מהר, חביתה,
חביתה...". בצבא הייתי מבסוט. עברתי על ג'יפ כשהוא
עבר בקומנדקר. הוא ראני קודם, נעצר, ירד וחיקה את
הליכתי.

ל. - בביה"ס ישבתי לידו, והוא אמר: "דחילק, לאה, שבי בשקט, אני אסביר לך, לא נורא, הכל בסדר, תפסיקי להתעצבן". וכך עוד פעם ועוד פעם הסביר והסביר.

י. - ..עבדנו יחד במטע ומלכה ארצי תמיד היתה רצה אחרי, ואריה אמר: "או, או, הנה מלכה מחפשת אותך". במטע כולם היו חולי הגה, ואריה היה נותן לנו לנהוג וויתר על זכותו, לא רץ לזה.

י. - ..במשחקי הכדורגל - הוא לא הלך לבריכה, ישן לקראת המשחק ובכך ביטא מסירותו לקבוצה.

צפורה: אני זוכרת שבפסח, בכתה י"ב נסע מהבית לבני ברק, לראות סדר מסורתי. בעצם אף אחד מאתנו לא ויתר על סדר בקיבוץ, ולכן התפלאתי מאד על נסיעתו. אריה הסביר לי, מיושב בדעתו: "צריך לראות פעם סדר במקום אחר". חזר אח"כ וסיפר על היופי שבסדר הדתי. למרות אהבתו לקבוץ וחגיו העריך את המסורת שבמשפחה דתית. אמר שזה מענין אותו ולא אכפת לו שהיה יחידי. הוא גם עלה לתורה בגלל כיבוד אב ואם, למען הוריו. הוא היה קשור להוריו וכיבד אותם.

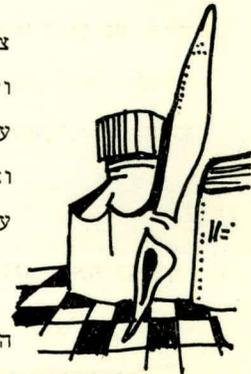

ה ד ר כ ה

ח. - עד שהתפזרנו היה נורא סגור ובישן. היו לו גם אז ודאי תכונות של אחראי, שלוקח דברים ברצינות, אך לא נתנו לו להוכיח זאת. פעם ראשונה שנתקלתי בזה היה כשהציע עצמו להדרכה. בזמן שכל החברה שמצאו אותם מתאימים היססו והתלבטו, ואל אריה איש לא פנה, רק הוא יזם זאת בעצמו. זה מוכיח שהוא רצה להוכיח לעצמו שהוא מסוגל לכך. אדם שהעמיד לפניו אתגרים ורצה להוכיח שמסוגל להתגבר.

החברה מהגרעין מתבטאים: "אריק שלנו" ממש באהבה.

צפורה: הוא היה מוסר לי דו"ח מפורט על עבודתו כמדריך ועל כל התלבטויותיו. הרבה לספר לי על אי בשלותו להדרכה, על החיים בעיר. ולמרות כל קשייו ידע להעריך את יכולתו ואי יכולתו. הייתי קשורה אליו וחפשתי כל הזדמנות לשוחח עמו. הרגשתי גם, שהוא זקוק לשיחה, ושהוא כנה וגלוי בה. אני יודעת שהוא קשר קשרים אמיצים עם חניכיו בתוך ההדרכה.

א. - כשהיה בהדרכה הרבה לשתוק. היינו שומעים עליו ממקורות אחרים. הוא לא היה מסוגל לצעוק על בן אדם ולהשפיע עליו בכח.

מלים ראשונות של מדריך חדש....

הו הנה, יוצא עלון!!! מקום נרחב להתבטאות החברה, מקור ראשון להתיחסות לדברים הסובבים אותנו מדי יום ביומו, אם זה פעילות ועדות, קבוצות וכ"ו. הרבה תלוי בנו. כבר בזמן הקצר שאני שוהה פה, יודע אני שהחברה מכל הגילים אוהבים את הקץ בצורה זו או אחרת, אם זה קשר לבעלי החיים או העופות, שנותנים נוף לקץ

הקץ נותן פורקן לחברה חוץ מפעילות תנועתית. טוב לנוער כיום שיש לו איזה פעילות או עסוק וכבר מקרבים אותו לאחריות ועצמאיות. גם לרכז ועדה זהו תפקיד בעל חשיבות רבה לאיך ערוך, כי כל פעילות הקץ תלויה כמעט אך ורק בועדה זו או אחרת. יום כמו שהיה בשבת האחרונה, שבעבודת הקישוט השתתפו גם הצעירים, נקוי יסודי של חדר הטבע, או יום עבודה של קבוצת ניר, אלו דברים היכולים להעשיר את קננו שאינו נופל מקנים אחרים, בפעילות תנועתית זו או אחרת.

אני תקוה שבאותה הרמוניה שאנו נמצאים עכשיו לא נסוג ממנה, ואף נוסף יותר ויותר, והחברה ימצאו בקץ את ההפך משעמום.

.....
.....
..... עלו והצליחו, ..
.....

אריק

(מתוך עלון הקץ)

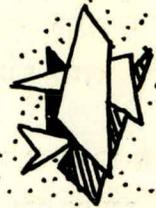
ב ה ד ר כ ה

שיחה עם בני גרעין תמיר.

אריה רכז את הקן בבורוכוב, אשר גרעין תמיר - השכבה הבוגרת יצאה להכשרה ליפתח, ולהשלמת משמר דוד.

- כשאמרו לנו שזה המדריך שלנו, לא האמנו.
נראה ילדון.

אמרו שזה בן משק. בתחילה חשבנו שהוא בן גרעין.
רוב המדריכים היו בני גרעינים. האטרקציה היתה:
- דיבר עם בנות והסמיק. -

- לימד את השיר "זוהי מנה כזו חבוב" השיר היחידי. וזה היה השיר האחרון שלימד - צחקנו.
בשירה דוקא היינו טובים. שרנו לפני כל פעולה. היה שר איתנו.

- קראנו לו אריק.

- לרקוד אף פעם לא רקד. רק בשביל שהחניכים יכנסו למעגל. לא הביין למה צריך לעשן, והתרגז עלינו. לא הביע רוגזו במילים אך ראינו שהוא מתרגז. בזמן פעילותו בקן פיתח את חדר-התרבות.

בזכותו נשארנו במסגרת. אם בתקופה זו לא היה בא מדריך היינו מתפרקים וחסל סדר גרעין.
בזמנו עזבו מעטים. עד תקופתו נשארנו 20 מתוך 70. ואח"כ נשרו רק שלושה. לגרעין יצאנו 14.

אילו הוא לא היה מגיע אלינו יתכן ולא היינו קיימים כגרעין.

- בתקופתו היו צריכים למשוך חניכים לקן. ארגן
זאת והצליח.

הפעולות היו נעימות. בלי מתח. כרכז הקן
סיפק חומר למדריכי השכבה הצעירה.

- במחנה העבודה נורא התפלאנו שהוא קוטף אפרסקים כמונו - לא היה דיסטנס בינו ובינינו.

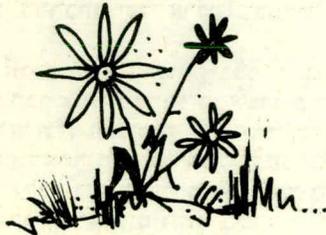
- בויכוחים הצטייך בדבקותו בקבוץ. היה עומד על שלו ושלם עם בחירתו לראות עתידו בקיבוץ. ובעקר ביפעת.

שרוף היה ליפעת. כשהיינו חושפים לפניו מגרעות לא קבל אותן ואמר: "אתם פשוט לא מכירים ולא רגילים".

עם המדריכים האחרים בני הגרעינים לא היו ויכוחים כאלו. ולא חשנו רוח זו.

- בינו ובינינו היו יחסים ידידותיים. כשפעולה הצליחה היה אריק מבסוט. פעם כשהשכבה הצעירה היתה צריכה להשתלב עם השכבה הבוגרת, הצעירים הכינו ערב שישי שהיה מוצלח ואריק היה מבסוט. אמר כמה מילים טובות.

- בערבים חופשיים לא אהב להסתובב בעיר. היה נשאר בקומנה או הולך לסרטים. רוב המדריכים היו מטיילים בעיר.

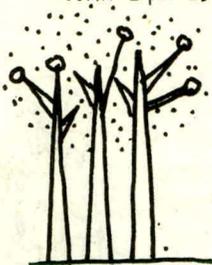
אהב מאוד לאכול פלפל. היה אוכל אותו לאט כדי להאריך את ההנאה.

- אריק אהב לישון. בבוקר בשבתות היינו נוסעים לים. תמיד הגיע לנגלה שניה. לא אהב את הים. בשבת תמיד אמר שיש המון אנשים - יותר מדי.

עשינו אתו טיול פרידה לכנרת. יצא כחבר, הפעם לא כמדריך. השתוללנו. הוא ישב בשקט.

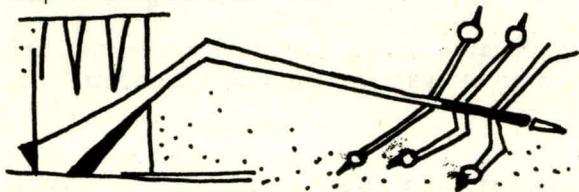
- אחרי שגמר, הכרנו את ברכה ואח"כ גם את דבורה.

- שמענו שהוא התגייס לצנחנים, לסיירת - הופתענו. לא הבנו איך יסתדר עם הקשיחות.

- פעם אחרי שאריק גמר להדריך הלכנו במשמר דוד. פתאום ראיתי חייל עם כומתה אדומה. כשהתקרבתי הכרתי את אריק. הוא מיהר. כששמע שרוב החברה נשארו בקן היה מבסוט. שאלה ראשונה ששאל: "מי נשאר וכמה עזבו". היה עצוב לשמוע שעזבו, אבל שמח שהרוב נשארו. זו היתה הפגישה האחרונה.

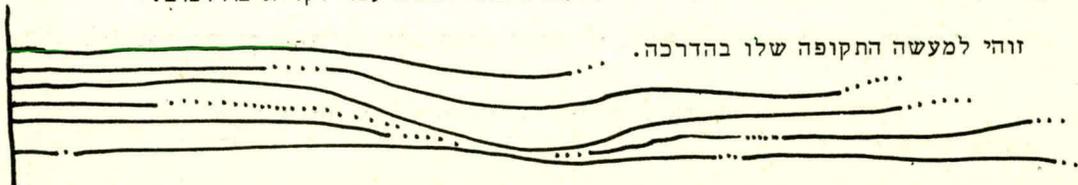
- כשפגשתי אותו במשמר דוד נשאר אותו אריק. אותו חיוך אבל בכל זאת ידעתי שיש לו קצת קשיחות של מפקד.

תקופת הדרכתו של אריק בכפ"ס

אריק הגיע לתנועה בכפ"ס בתקופת החורף שהיא תקופת הטיולים של השכבה הבוגרת. החניכים נורא אהבו אותו מהרגע הראשון שהגיע לפתחי הקן ישר התחילו לכנות אותו בכל מיני שמות והשם שהתגלגל בין החניכים היה אגסי עד שהגיעו לשם הפרטי אריק. אהב ללכת עם החניכים לסרטים ולשוחח לאחר מכן עליהם. החברה אהבו לשמוע מפיו סיפורים ולאכול את החבילות של ועדת קשר מיפעת ולכן היו מבקרים אותו עד השעות הקטנות של הלילה בקומונה. בימי שישי אהב תמיד להזדנב בין שורות הרקודים והוא המדריך היחידי בתנועה בכפ"ס שידע את כל ריקודי העם. בלבוש הקבוע היה מופיע במכנסים השחורות, חולצה כחולה והסודר החום. ובימי שישי פשט את הכחול ולבש את הלבן. תקופת חצי השנה שלו בתנועה בכפ"ס עברה מהר ומשם עבר לקרית בורוכוב.

זוהי למעשה התקופה שלו בהדרכה.

מהנעשה בהדרכה

לאבא, אמא ודבורה שלומות!

נכון שאלתם, לא ענית, לפעמים ספרתי כמה מלים ולא יותר. שאלתם למה הלכתי להדרכה, האם זה מעניין? האם כדאי? אענה במכתב שונה מהרגיל וטפה רציני. אפשר שפעם נצא מהשיגרה העוטפת אותנו בני קיבוץ, נלך החוצה, נפקח עינינו, נרחיב אופקים, רק כך נלמד. ליודביתניק היוצא מהבית לחנך נוער, קשה לבחור את הדרך נכונה, בייחוד שהיא מנוגדת לרוח החברה. הוא לומד להתגבר על המכשול הראשוני כאשר עומדת מטרה שצריך לבצעה ויש לו מה לומר בנידון.

העבודה עם הנוער מענינת, יש בה הצלחות ואכזבות. כשבאות האכזבות אנו שואלים את עצמנו המסוגלים אנו לחנך בני נוער אל דרך חיים, להגשמה. לדעתי לא הוכחנו מספיק, הפרש הגילים המבדיל בינינו קטן. אנו שואבים את החומר מחוברות שלא תמיד מספקות את המדריך, והחניך. לכן צריך לחפש נושאים לפעולות. אני מעלה את הנושא בפעולה, פורץ ויכוח סוער ויש סיפוק. חמש דקות לפני הפעולה וחמש דקות לאחריה קובעות הרבה את הצלחתה.

לצערנו יש הרבה מדריכים שאינם ממלאים את ההדרכה כפי שצריך. הם סופרים את החודשים והימים שנשארו לגמור כי נמאס להם, והחניכים מרגישים יפה יחס כזה. החניכים מוצאים בקן כלי פורקן לכל מה שחסר בבית, לכן המדריך צריך להיות קשה כלפי החניכים מההתחלה אחרת הם יקפצו לו על הראש. אנחנו יכולים ללמוד הרבה מהעבודה והסיפוק בא גם אחרי האכזבות. כאשר אתה שומע שיש לך חלק בהקמת האחזיות או חינוך ישובים צעירים, אתה חש שהעבודה לא היתה לחינם.

העליתי מספר נקודות בהם נפגש המדריך, ניסיתי להסביר את עצמי.

שלום ולהתראות,

אריה אגסי

(מתוך "צהלון", שבועות כ"ו)

18.6.69

את אריק הכרתי בתנועה ובעיקר כשהיה מלווה אותי מהתנועה הביתה עד לפינת החדר שלי. שלוש פעמים בשבוע היה עושה זאת. מדריך לא אישי שלי היה אריק אבל התידדנו טוב טוב. אני זוכרת היטב שהרבה לספר לי שכדאי להמשיך את מסגרת ומטרת התנועה ולצאת לנח"ל וכיום אני מבין המתנחלים בגרופית. לא מזמן דפדפתי בין מכתביו ושם מצאתי את המכתב שבו סיים הוא את ההדרכה וכתב שנותרו לו עוד 24 שעות כאזרח והוא ככל הקיבוצניקים רוצה להיות קרבי. לא מעט סיפר שבצבא נעשים אדישים והוא נהפך לאדיש פסיבי עד מאוד. הרבה על הצבא לא סיפר אבל סיפר שאהב תמיד לבוא ולהתפנק בחיק ההורים ולשחק בשבת עם החברה כדור-רגל ויותר מכל אהב לשוטט בסרטים ותמיד הזכיר שלא אהב ללכת לבד תמיד עם חבר או ידידה. כשנזכרים באריק ומסתכלים בתמונות תמיד נסוך על פניו החיוך והילד הטוב.

באחד ממכתביו כתב לי שזה שלוש שנים שאנחנו מכירים אחד את השני והוא חושב שיש משהוא משותף אבל איך הוא יודע להגדיר. אבל חבל שיש מרחק כה גדול יפעת-גרופית. אריק נורא רצה להגשים את החלום הארוך "אריק בגרופית" הוא חלם וביצע, ובאחד מימי הששי הוא הופיע נשאר כשהיה מחייך כתמיד הטוב בילדים. אריק ראה את חיי הקבוצה יפעת כחיים אידאליים. הרבה הזכיר את יום השחרור והשיבה ליפעת. כי שמח והכל תוסס לא פעם הזכיר את המלחמה היומיומית שכך צריכים לקבלה אך המחיר יקר לכולם. לא מזמן כתב לי על יום הולדתו ה-22 שכבר על פניו ניכרים סימני עייפות אך הוא בשלו שלו ואדיש.

לא האמנתי שכשאחזור מהבית יהיה זה המכתב האחרון מאריק שמחכה לי בגרופית. ודוקא פה מונחים כבר הימים האחרונים לשרותו, כן הוא כתב שכך הם החיים וזוהי המציאות. והוא כותב שאין טעם לחיים שמתחילים לספור אותם. אצלו כתב, הכל כרגיל "העיקר שכולם יהיו בריאים ושלמים נו מתפללים...".
והחתימה נגמרת בידידות כמו תמיד.

ידידה (גרופית)

א. - אני זוכר בתקופה האחרונה, יומיים לפני שקרה האסון, לא שמענו מילה אחת על שהיה מפקד מארב והרג 4 חבלנים, וכששאלנו ענה: "עזוב, זה לא זה, זה לא בשבילי". הצחוק שלו שיגע אותי.

א. - ...אח"כ כשהתגייס. אני קבלתי אותו בקלט, שאלתי אותו על יחידה חדשה שמוקמת, שיש לה עתיד גדול ואם רצונו להצטרף אליה. הוא ענה לי שאם לא יוכל ללכת לסיירת צנחנים, ילך לזה.

לאורך כל הצבא ידעתי מה נשמע אצלו ממקורות אחרים. הוא הצטרף לאותה יחידה. עקבתי אחריו בסירונו, מעולם לא נדחק, בתור לאכל עמד אחרון, בשקט. לא בער לו שום דבר.

תמיד היה בין האחרונים בתור, לא נדחק אף פעם, לא רץ לו הזמן אפילו בניקוי נשק. "יהיה בסדר" היה אומר לי. היה מבסוט ביחידה, היה נהג של הכלי, והיה בין הטובים שם. מאד העריכו את עבודתו.

אני זוכר שבבקעה תמיד הייתי בא לחפש אותו, היה לי קשה למצאו, היה נחבא ולא בין החברה שעשו רעש.

הייתי באיזה מוצב, היה נכנס אלי, שותה מים טובים, אומר: "צריך להמשיך" ממשיך יחד. מה שהפליא אותי, ראיתיו פעם נוהג. פתאום ישרוליק מאחריו וכל ה"פיטרים" מאחור, והוא נוהג, מבסוט ומחייך. "נוסעים לאכול משהו" אמר לי. לאחר שגמר שם ביחידה, הפך להיות סמל מחלקה ביחידה שהגיע אליה. ידעתי את מגבלותיו. אחד כזה שלא צועק, ורק ממקורות אחרים ידעתי מה הוא עושה, ושהוא מאה אחוז ומצליח מאד. לא היה מסוגל לתת פקודות. מאד זהיר.

זכור לי מקרה שפעם אחת מיהרנו, החברה דוהרים אריה נוסע בשקט ואומר: "נגיע!". בשלווה שהפליאה אותי.

אבינעם הזכיר את המארב. הוא לא סיפר על כך. היינו מוכרחים לשמוע על כך ממקורות אחרים. אם לאבינעם היה קורה דבר כזה, זה היה מגיע כבר לראש הממשלה.

חייל ממושמע, תמיד חיך. ה"סמל המסחרי" שלו היה חיוך ו"שיהיה טוב". הקיבוץ היה חשוב לו בויכוח ביחידה אמר לחברה: "תעזבו הכל ובואו לקיבוץ".

א. - אני זוכר, הם היו אצלנו בקורס היחידה שלו. כולם היו הולכים מרושלים, אריה היה מסודר, שקט שלוו. אריה, אתה בא לסרט? שאלתיו. והוא ענה: "צריך לכתוב מכתב הביתה, לקרוא את העתון. בקצור, יש מה לעשות".

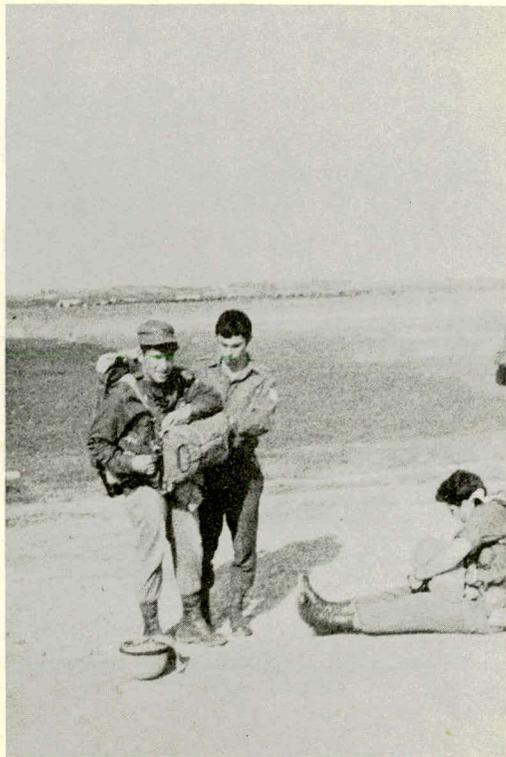
י. - תמיד הייתי שואל אותו, נו מתי תקבל רב"ט, תעבור קורס מהר. אמר: "מה אתה חושב שאנו חיילים של שוקולד?"

זה היה אחרי הרבה זמן, ולא הפריע לו שאנחנו כבר היינו קצינים.

שאלתי קצין מיחידתו שהיה אתי, עליו. חשבתי שצריך לדאוג ולשמור עליו. ההתייחסות של המ"מ היתה אחרת. כששאלתי: האם יצליח? הוא ענה: למה לא? דעתו היתה עליו תמיד חיובית.

- כמה הפתיע אותנו כשבא יום אחד עם רשיון נהיגה.

- זכורני כשאמא שאלה אותו: נו אריה, יש לך חופש, והוא ענה: "בין מרדף למרדף אני קופץ הביתה!!!"
זו היתה אמירתו האחרונה לה.

מכתב חייל

"ואני ידעתי גואלי חי"

(איוב)

לצהלון שלום,

שכתפי ומרפקו של יאיר נפגשות זה מעין רמז צהלוני, במשך הזמן תמיד רדפה אחרי רשימונת לצהלון, החשק עושה את שלו. המצפון צודק ושניהן אינם נפגשים. יותר טוב לתפוס איזה "כרופ" מתחת לאוהל הסיירים. ידידי, במשך חמשת החודשים האחרונים, עבר כבר חודש מאז סיימתי את תקופת הטרום-חיילות, במקום שגאוות היחידה בפעולות תגמול בארצות שונות ובכלל. את הטירונות אפשר לסכם בחיך מצודד לשני הכיוונים, תקופה זו העבירה אותך מקיצוניות לקיצוניות. באו אלינו הרבה חברה אשר מחשבתם והתנהגותם הולכים הצידה ב-180 מעלות מאיך שצריך להתנהג אצלנו (אחד בעד כולם וכולם בעד אחד) הרבה סבלנו עד שנשבר ואחרי כמה "שטיפות" והפעלת כוח נעשו החברה האלה חברה מצויינים.

כדי לעבור את הטירונות צריך לעבור חוויות גדולות (קטנות הן בדם וידועות לרבים מאתנו). החוויה שתחרט בזכרוני במשך זמן רב היתה באחד המקומות היפים והידועים למתמצאים בארץ. החורף בעיצומו, אנו יוצאים לאחו, מזג האויר עושה את שלו, בני אדם חסרי אונים עומדים במשך מספר ימים מול הטבע, קור המחץ מתחת לאפס, גשם מטפטף ללא הפסק, רוח קרירה ואנו נרטבים עד לשד עצמותינו. כל זה הביא אותנו לאקלים מיוחד שידוע רק לאלה שחיו אותו, כינינו אקלים זה על שם הר שלגביו יש לנו חשבון. . . .

קעת אנוכי חייל מהשורה. קורס צניחה הכשיר עוד צנחן, הרבה מקומות בארץ עברו כבר רגלי, כי מסע ארוך מקודמו, בינתיים 160 ק"מ בכמה שעות ארוכות הן השיא.

לסכום, לאלה שרוצים להכנס למשפחת הכומתות האדומות צריכים הרבה מאד להתאמץ, לסבול ובכלל לקרוע את העומס. בטוחני שאחרי הכל יגידו בסיפוק שעשו משהו בנושא הצבאי.

ולצהלון, תמשיך להופיע אצלי אפילו אי שם, אתה מגיע כאחד מנקודות האור הנוצצות ותדע שבמשך הזמן אתה אוסף לך אוהדים. להתראות, אריה אגסי

חברו של אריה, גדי שרוני ז"ל, בן בית קמה, נפל בקרב קראמה. הוריו של גדי
התקשרו לאריה, שנהפך להם לבן, ונוצרו ביניהם קשרים חמים מאד. להלן, קטעים ממכתבי
מש. שרוני לאריה ז"ל.

14.12.68

לאריה שלום רב !!

לפני כחודש קבלנו את מכתבך הארוך. אנחנו חושבים עליכם כל הזמן. מי יודע
איזה פעולות אתם עושים? גאים בכם, רק שתשמרו על עצמכם. נקוה שבזמן הקרוב
יחד עם כל הדבורים של אנשים מסוימים יגיע השלום.

בקשר לחבילה שלא קיבלת, זה יכול להיות בגלל שביתת עובדי הדאר....

בבית קמה אין הרבה חדשות....

...מה שלומם של החברה, עם מי אתה עוד ביחד? מתי יש לנו סכויים לראותכם
שוב? תכתוב כשיהיה לך זמן ועד אז להתראות וכל טוב.

יהודה

לאריה שלום רב !

אני מאד מצטערת שלא קיבלת את החבילה. הייתי רוצה לשלוח עוד פעם, ואז אני אשלח ליפעת. מה שלומך? מה שלום החברה? יש לך כובע חם? אם אין - תכתוב לי, ואני אסרוג לך!

תמסור ד"ש חם לחברה! כל טוב לך!

להתראות -

מרים (שרוני)

27.2.69

לאריה שלום!

אני קצת לא בסדר. כבר שני מכתבים שלך מונחים אצלנו ועוד לא כתבנו. קודם כל עלי לבקש אותך משהו....

....מרים וגלעד מוסרים לך ד"ש חם ומקוים לראותך אצלנו.

עד אז - להתראות,

מש. שרוני.

אריה שלום רב!

מה שלומך? מתי אתה יכול לקפוץ אלינו? בטח שמעת מה קרה עם דני! החבר הטוב של גדי מאותה הקבוצה. נראה! אנחנו עוד לא התאוששנו מהאסון האחד כבר יש לנו השני. רק שיהיה לנו הכת לסבול את הכל.

לך ולכל החברה כל טוב! להתראות,

מרים (שרוני)

1.4.1968

לבני משפחת שרוני היקרים!

קשה לעכל את אשר אירע לפני מספר ימים. האם לא נראה יותר את גדי ז"ל בצחוקו הבישני, האם לא נשמע את מילותיו הטובות בין החברה, האם לא ימשיך כמונו בחוויות החיים הצעירים. קשה לנו לתפוס ולהאמין. אנו כולנו חיים כיום במציאות של נוער צעיר הנקטף בדמי ימיו למען האומה היהודית, אך מי ינחם הורים שכולים??

כמה ימים עברו מאז נקטף מאתנו גדי, אך הוא כאילו ממשיך להיות בתוכנו. דמותו וקולו נראים ומצטלצלים מעט רחוק מאתנו, אולם הוא נשאר בינינו כשנשב כל המחלקה נחוש שגדי יושב בפיתו, מאזין ושותק. גדי מעולם לא השתתף בלהט ויכוחים וצעקות, קשה היה להכנס איתו לשיחה ולדובבו, רק עם השקטים שביננו אהב להחליף דעות, אך תמיד בצמצום של מילים.

פעם, המפקד הטיל עלינו לסדר אבנים מסביב האוהלים. גדי לקח את היוזמה לידי, סדר 2 שורות ישרות כסרגל, סייד אותן - וזאת היתה התחלת הכרותינו אותו. דיוק, שלווה ושקט נפשי רב. את הכל ביצע כיאור ולא נשכח גם עזרתו ויחסו לזולת. לעתים תמהים אנו מדוע בחר דוקא את הצנחנים, האם בחר זאת ככולנו - אתגר שכל נער בישראל צריך להתמודד איתו אפילו שהוא צריך לכך המון כוח סבל וכוח רצון? ...

כל זה הביאהו לגמור בכבוד את כל שהוטל עליו עד הנה.

גדי נקשר חזק לשריונית והיה לנהג מצטיין. לעתים התאונן שאיננה כה מושלמת, אך סמכו על כשרונו בטפול השבועי. שקד על טפוח הכלי, והשריונית היתה מוכנה בכל עת לתפקידה.

אנו מתגאים בבנכם ורואים בו דוגמא לשקט נפשי ומשמעת פנימית חזקה.

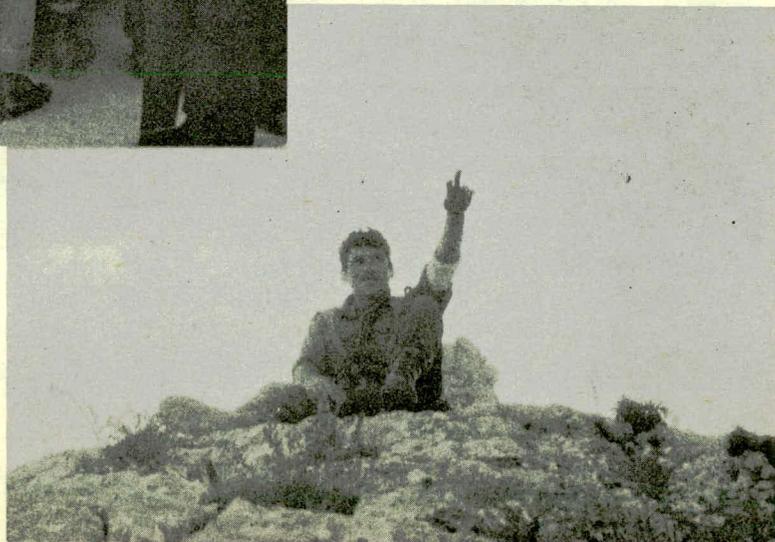
מרכינים אנו ראשינו ליד קברו הרענן של חברינו היקר ז"ל.

חברו למחלקה - אריה אגסי.

... אנחנו אהבנו אותך .
בשיר אנו כותבים להיית חבוב .
אהב היית חבוב .
אנו קינינו עליך
אהב נפשותינו היו קבוב .

נפשותינו אינן אנשי צבא
ואינן אמורים לחמוה .
הוא תפסם אהן -

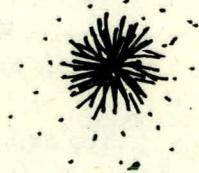
שיחת חברים לנשק

- אגסי היחיד שקשר קשרים כה אמיצים עם שרוני. היה ביניהם דמיון. זה הגיע לידי כך, שלאחר ששרוני נפל בקרב בכרמה, שלחו הוריו מכתבים וחבילות לאריה. ובכך השתתפנו כולנו בקיום זכרו של שרוני.

- בכל הזדמנות, ערב חופשי, שעה פנויה, כשהיה באזור תל-אביב קפץ אגסי לבית-קמה. הוא משך את כולנו לבוא.

בסדרת נווטים אחת הקדיש ערב אחד לבקור ההורים. הקשר הזה תמיד היה מפליא ומיוחד.

- אגסי שקט, כל דבר השתדל לבצע בדרך הטובה והמושלמת. אני זוכר, בפעם האחרונה לפני המרדף שאלנו אותו - מה פתאום אתה יוצא? אחלנו לו הצלחה - והוא שתק.

- את רוב הדברים שבצע עשה עם חיוך - והכניס בדיחה. בכלל מקובלת עלי הדמות - אגסי של חיוך ושפם.

- לי יצא לעבוד אהו. המעבר מחייל למפקד היה לו קשה. היה לו קשה לקחת את הענינים ביד חזקה - קשה. הצבא מבחינה זו לא הטביע בו חותמו.

בשביל החיילים עם אגסי היה תענוג. פנינו אליו להקשות קצת בדרכיו אך הוא פעל כדרכו - זוהי נקודת אופי יסודית בו, שהתבטאה בכל דבר.

- לי תמיד היה נדמה שאגסי הגיע לצבא עם אידיאלים גדולים. חייל טוב.
בתקופה הראשונה בסירונות הראה התלהבות גדולה לאידיאלים הצבאיים אך אחר כך, כשהצבא מטשטש את היחיד של כל אחד ואחד, אצלו הלך והתבלט אופיו המיוחד.

- בצורה בולטת אפיין אותו שקט נפשי. אם מישוהו פגע
בו בבדיחות לא ראה זאת כפגיעה אישית אלא כבדיחה,
כפי שמתבדחים עם אחרים.

- היתה לו עצמאות די מוחלטת על דעותיו, מביע אותן בחופשיות, גם כאשר נתקל בקיר אטום. הביע רעיונות חדשים שלא תמיד התקבלו על דעת הרוב. אם היינו קוראים כרגע בפרוטוקול של שיחות הסגל אנו נראה תמיד את רוח דבריו מפעמת; כרוח מיוחדת המאפינת רק אותו.

כאשר הוא מאמין במשהו יפעל לפי אמונתו. הדרך הצבאית אינה מתחשבת כל כך בדעות אנושיות, היא מעמידה קוים לפעולה. אך מה שאפיין את אגסי - שהוא השתדל לפעול לפי קו מנחה פנימי אשר ניסה לציירו.

בעבודה עם חיילים, בעבודה מבצעית, אפילו במארב - לכל דבר היתה לו תמונת עולם שלו.
לא הגיע למעשים יוצאי דופן, אך תכונה זו העלתה אותו בינינו.

- תמיד ראינו באגסי איש השומר-הצעיר של האחוד.
באחוד חסרה ההתלהבות התנועתית, ואלו הוא לאחר
שנת-שרות מוקדמת בהדרכה בא אלינו כשליח תנועה.
מלא אידיאלים, התנועה היתה לגביו א' ב' של דרכו.

- בהגיעו לצבא המשיך להאמין בתנועה ויצר מעין מגן.
גם כשהיו מציקים לו בויכוחים, לפעמים היה מתרגז, אך ממשיך לחייך.

- אגסי החיל היה אלוף ההתקלויות. כשמארב שכך לא נתקל קראו לו לעזרה. פעם, צעקו לו - "אגסי,
יש פה חבלן!" בשקט ובשלווה בלתי מובנת נגש, ראה כי הוא פצוע, לא פגע בו....

- בצבא לא ספר על השגיו, לאף אחד מאתנו לא ספר
על ההתקלות האחרונה שלו עם ארבעת החבלנים.

- פעם עשינו הדגמה לחיילים לכבוש יעד מרחוק, כשאגסי שמש כמפקד. ההוראה היתה שעליו לצעוק -
והוא נתן את הפקודות בשקט מופלא!

- פרנס את השק"ם בצורה קפדנית. לכל מארב הופיע
מצויד בשני בקבוקי שתיה, ופולים צבאיים - והיה
אומר: "הטובים דואגים לעצמם" נאלצנו ללכת לדאוג
לעצמנו.

- התוכניות לסיוור התבססו תמיד על המשק -

בית כשאיפה -

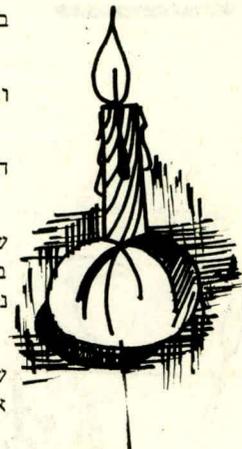
להקים, לבנות ולשפר.

- אני חושב ששנת ההדרכה בעיר הביאה לצבא אדם בוגר,
בולט בשלמות פנימית, ואולי מכך, נבע השקט שלו, והחיוך.
בלטה ההתלהבות שלו למשק, קרא בקפדנות כל עלון,
וצהלון ושתף גם אותנו מתגאה ומספר על המשק.
בזמן האחרון דבר הרבה על בית-התרבות החדש
המפואר.

לפעמים הזכיר לי אדם של הדור הישן. אדם שהקצב
של היום לא מדבר אליו, והוא תמיד משתלהב ומתמזג בקצבים,
במנגינות, בשירים, ובריקודים העממיים. תמיד, בכל שעשה
נשא בתוכו דמות ישראלי, איש תנועה למופת.

נדמה, כשתכונה זו באה לידי ביטוי בצבא, סימן הוא
שחזקה היא באדם בצורה מופלאה - כי הצבא מנתק עקב
אופיו יחידים שכאלה. בעקר שהאווירה שונה כל כך.

- מיוחד היה יחסו לחברים. ובכלל לבני אדם בעקר לחברים שהחברה הצבאית פולטת אותם.

- יצר קשרים עם חיילים שאחרים התעלמו מהם, הוא
הקשיב להם, וקראנו לו "משרד סעד" - ביוזמה שלו.
הוא שליח הדמות של עצמו.

- אגסי ידע לספח את הנושא של עבר וזכרונות. אף פעם לא שרף קשרים. ראינו אותו שומר על קשרים
עם בני התנועה שהדריך ובצורה אינטנסיבית. בפגישות, במכתבים בבקורים.

- במסיבות שערךנו עם בנות, מסיבות של התפרקות
מצאנו אותו שותף לחלק הישראלי של הערב, ומשוחח
בצד עם איזו בת על בעיות קבוץ - כשהקצב עלה וגבר...

המנון השריונית.

אז הרגיש האליה
 לאיתך זה נאמא
 כי אדם ופארה
 כי תכבד קשה.
 שמונים, אלו אלחוא
 התבוננו היום.
 רק אליה חוצפני
 כי הפניח חואם.

אבק אם פריח.
 סאעים של גניט,
 בואים, ברות,
 עובדת תאוד.
 בחורף, בקיץ,
 בקרב המוחץ,
 פורצת הדבר
 אלו גדולת האליה

פסיון

ואת, שריונית,
 כלאיתך צנחנים
 גדולת האדינה
 הפכה לעבדאים.

הו, הו שריונית
 בשפתיים תפילה אך נילאו -
 שבצרה את תירק.
 אש תחת ומקלע.

כשנחמו לתמים
 על מושב ועל עיר -
 בעצם תחת
 את צמית אהם שיר.

יום שלישי, לונדון אנגליה

16.6.69

... איך בפי מילים

ברגע זה, קראתי בעתון מעריב של יום שלישי על נפילתו של אגסי במרדף בבקעה. רק
הרגע ואני יושב לכתוב לך...

נדהמתי, לרגע הייתי המום - קשה לתפוס ולעכל. מישהו שעשיתי אתו שנתיים
יחד בצבא. "הרבטים" "הצעירים" תמיד קראנו להם - ועכשיו כאן בצדו השני של העולם
לקבל את ההודעה המחרובנת הזו... בלתי נתפס ואינו מתעכל... "לא בא" כמו
שאנחנו נוהגים להגיד פשוט, "לא בא" לי..!

אגסי הנמוחצ'יק הקטן הזה... עם החיוך המצטנע שלו... עם החיוך הגדול
והעיניים הצוחקות שלו שמנסה להסתיר מתחת לשפמפמו כל אימת שקוראים או מזכירים
בשמו... עם החיוך הכבוש כשאני מנסה להקניט אותו. אך הוא "מביך" אותנו ואינו
עונה...

- זה היה "פליק" רציני בשביל הרגע...!! לא ידעתי איך להגיב כאן...
הדודים כאן מבינים שהיה לי איזה קשר איתו ושזו פגיעה - אך לא מבינים זאת די-
צרכם...

איך לי עם מי להשתתף ולחלק את ההרגשות. את הרגע הזה את ההשפעה הזו
שאני נתון תחתיה. פתרון יחידי שבו למצוא "נחמה" פורתא נחמה לרגע הוא לשבת לכתוב
לך - כאלו אתה על-ידי עכשיו אתה שומע - ??

...ועכשיו אני נזכר בבקעה, בתקופה שלנו. באותה תקופה שנמשכת להם
עכשיו ל"רבטים" ל"צעירים"... בחום הנוראי בכבשן ששורר שם... בקריאת בזק בקשר
ססיר צפון צפון עלה על עקבות... כשדוהרים כולם בקומנדקרים בעקבות סלאח למקום...
כשמגיעים... וניחקלים ואש... ואז פתאום נופל אחד... ועוד אחד... וזה אריק,
ואחר כך מסתבר שהשני זה גדי... וככה אני צריך לראות עכשיו את אגסי..!

איך לי יותר מילים, זה לא עוזב אותי, לא אוכל להשתחרר מזה. זה יהיה
אייתי כאן כל הזמן.

אני שומר את התמונה שלו מהעתון. גזרתי אותה. נמצאת אצלי בחדר על
השולחן...!

* * * * *

הכנתי לכתוב לך מחר גלויה צבעונית של העיר - אך לא! זה "לא בא לי".

להתראות שלך כתמיד

(-)

י"א בתמוז תשכ"ח
7.7.68

בי"ס גורדון
חולון

שם, טוביה אשכנזי

לחיילים היקרים אשר במרחק! הנני שולח לכם את מיטב ברכותי ואין בפי
להודות לכם על מעשיכם הנועזים. אתם הצנחנים אשר הגעתם הראשונים לכותל. אתם
שהייתם קשוחים ורחמנים במלחמה, שהגעתם לכותל הייתם כתינוקים קטנים בוכים ולא
היו מאמינים שלפני כמה דקות נלחמתם במלחמה אני מקוה שתמשיכו להלחם בעוז עד
טיפת הדם האחרונה ותחשבו כפי שחשבתם על המשפחות שבעורף, אני מקוה שתגיעו
הראשונים בעולם בחוכמת המטוסים. ואין בפי להגיד לכם כמה אני שמח שנשארתם
חזקים ובריאים והנחלתם לנו נצחון מזהיר של 6 ימים בלבד. תהיו בריאים עד
מאה ועשרים.

שלום

מאת. טוביה אשכנזי

הערה (אם חסר לכם משהו תגידו)

גאדנו יחד, אמתה גרנת.

היינו מן הסתם שווים לפני אולתו בורא.

הדרך אעולם איננה מסתימת

מה שנגמר ומסתיים היא יכולת הולאה.

אבל גם כן יש סיגים בלי קץ

כי דברך, חביבו, אעולם לא תהא כפי דינו.

אפשר אטעם אציון הדרך איצה עץ.

הכל העץ הוא עץ, ודרך היא איננו.

אז נשאלת השאלה האם זה סוף הדרך

והנשיבה - בלחה, כמו מתקדש מעצמה:

חבוב, בשביל הסוף יש אעבוד הפוך.

איננו מתקדשים אולי אסוף ההתחלה.

הכאן של כל אדם אלאו דבר

שונה, ומאפיין אולתו לך אולת.

אתה בחינת השתיקה - אתה שתיקה בלעולת

והיא אמצה איתך אליה מנש כמו אה את בני.

אתה יצעת בשתיקה אולתו הין אילותרך

אשר סביר כי לא סוף היו בלחה.

את אי-ההבדלות כיסה חיוך קין שפליתיך-

חיוך של צעם ותמימות, חיוך של שאלות.

אתה אינך עצמי, קשה אלהאין,

אתה לא תחייך אלו תשחק בשפת אדם.

את "מה נשמע?" קולך, נשמע רק מן האין

ובנה, באעדיך, נאשיך אקולת עולם.

פנחס.

לצהלון,

אי-שם במקום "חם"

הגיע תורי להתבטא, אחרי פגרה ממושכת של שתיקה. אני מחכה... לקבלת השראה, שתבוא ותקפוץ עלי המוזה. ואני תקוה שמתגבש משהו... אני מתחיל: יאיר, אתה יכול לצנזר ולחוסף כרצונך, (כאילו שאתה תשאל אותי).

במקום שאני נמצא עם החברה שלי "מי מנוחות מאתנו והלאה"... יש סיפורים וכתבות בעתונים ואינני מוכן להתחרות בהן, אני פשוט סופג את האוירה היום יומית והגורלית ומגוון את הזמן בשתיית בקבוקי טמפו ובקבוקי-שמפניה.

והמבין יבין, זוהי המציאות. אין להתעלם ממנה, צריך להפעיל את הראש, להתבונן היטב, ולהצליח!

יש פה מפקדים שמחוץ לעבודתם השגרתית מחנכים נוער טוב שהתנדב למשימות שצה"ל מציב לעצמו. החלומות היפים של נוער זה על: ג'יפים ססים ברוח, טרטור מקלע מלפנים וענני אבק מאחור - נגוזו מיד... אוכלים אבק, שותים מי כלור ושקועים עמוק באדמה.

אנחנו, הותיקים יותר, צריכים לחנך אותם על אותם ערכים שחינכו אותנו, כדי שיבינו את משימות צה"ל בהווה. אנו מקוים שנקטוף את הפירות בכך שהם יצליחו בכל הביצועים שמוסרים לידיהם הנאמנות. עלינו לחנך למנטליות של לוחם, של בוגר, - שהאצבע על ההדק תלחץ ותפגע... זה השיא לקראתו אנו הולכים. לקראת זה מחנך צה"ל. (וחייבים להודות שלא מתוך רצון אלא שהמציאות טופחת על פנינו ומכתיבה לנו מטרה שכזאת).

סלחו לי אם "נשפכתי" קצת, זוהי ההרגשה, הגעגועים לחיים היפים והטובים בבית הם רבים, אך נזכור שעל הכל מתגברים לא בגלל שאין ברירה אלא ששרופים למציאות עד הסוף.

גם אלינו באים אמנים ובדרנים, והמאבק בין סופות החול לבין הבידור הוא שקול. אני חייב לציין לשבח, מבין כל המבקרים, דוקא את יפה ירקוני - איני זוכר שלחיילים היה מוראל כזה, כמו אחרי הופעתה.

הייתי רוצה לסיים בפסוק מהתנ"ך שלא יהיו כבר מלחמות.

שלום לכולכם, ולהתראות בבית ברשימת השחרור.

אריה אגסי.

בקעה צהובה,
פורענות, אש הקרב.
שדה משמרת ירוק:
במדי החיילים
בני הארץ -
הנולדת מהאש הנמסה.

תן ירוק עד למשמרת זו
שיבלע הלמות להבות.
הם חוזרים -
תמיד ספוגי עשן,
תמיד ספוגי כאב.
ולהם גם המדבר ירוק.

נטע כה ירוק
האש תכה?
מקום בו הנטע נפל
שם כאבנו הר.
רק החובה לחיות
את הר לבנו עוד תרים.

כי זה אחרת להוולד אל היקום
והוא שלך!
ואילו אנו, נולדים אליו
להקים בגופנו
את החומה הירוקה
סופגת הלהבות.

צביה

12/1/65

יום ראשון

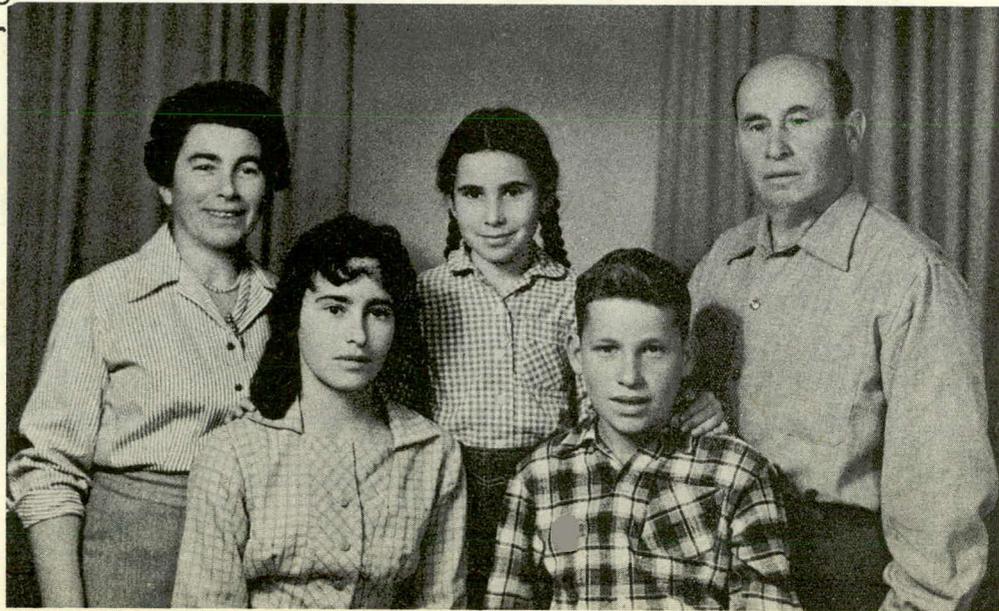
אהובים היקרים שלומי!!

בואו עלינו מהלל גדול בני להחלק הנצח שילצו זמנכם אקדשו לכם....
אני מרגיש מצוין, הכי בסדר, אין צורך אפילו להחמיט שאת שנה באיזה.
את הקלאגר האילו אני לכם את הקלאגר שלכם. זה יהיה הרבה יותר
הכיף לכם וגם אני במילא מבין הילדים.

נכון שלט לכם שני ימים בצבא, זה הולך מצטיק את הווי - לטקט,
אך תכלה אהרית את הריאל תמיד, תהיו גאים שיש לכם בנים
שלטרתים את המדינה

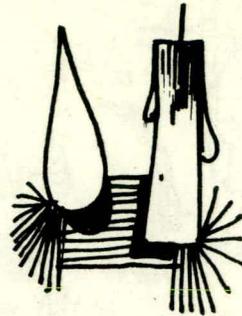
אממן הטקט של אצנתני
היהודים.

אני האחד לכם לא
יותר רחם עליהם את
כיה ואת קרוב
(זה משנה מה)
תהיו חזקים. זהו.
אורחלי באמה הצורה
שנו. תחיה במחשבות
מאדנים של לחמו
אצלי שלא יבוא.

צפורה: כשאני באותו בוקר, ראיתי על לוח המודעות "אריה אגסי איננו" שוב נעמד לפני קבלתי שוק, - שלא קורה לי לעתים קרובות, - כשאני עוברת בחוצות יפעת רואה מאחור תלתליו ועל פנים בת צחוקו, ופשוט אי אפשר להשלים עם זה.

הייתי בשישי שבת במשפחה, קיבל מכתב מנערה. היה מתכתב הרבה מאד, והיה נדמה לי שאיך לו יכולת ביטוי, כל השבת בילה בכתיבה.

י. - אני קבלתי את הידיעה במקום לא מוצלח, הרגשתי לפתע שאני מרגיש לא טוב.

צפורה: אותה ההרגשה שלותה את כולנו. הייתי בעלפון. זה מוכיח שהיה חקוק בלבינו.

א. - אנו לא ציפינו מאריה לדברים כאלה.

א. - הלך כסהרורי, מה קרה?

אריה נהרג...

לא תפסתי מה קורה. ישבנו בחדר האוכל. גם היום, אני לא מרגיש שיגיע יום ששי ושוש לא נפגוש את כל החברה.

הם אינם צוחקים, נערה,
הם רצינים עד אימה.
הו, נערה שלי, נערה,
הם עושים מלחמה.

(אמיר גל בוע)

ואריה דוקא צחק, על פניו היה תמיד חיוך בישני... וטוב.
הוא מעולם לא דחף מרפקים ולא ניסה להתבלט, היה צנוע ושקט. גם כשהיה בחופשה
האחרונה, בקושי הצלחנו לשמוע ממנו על חוליה של מחבלים שחוסלה בחמישה ביוני.
(הוא היה מפקד המארב, שהצליח לעצור בעדה שלא תגיע לישראל).

היינו בסיום השיחה של הצעירים כשהגיעה הבשורה המרה. שוב נפגשנו באופן
ממשי עם השכול, והעצב ירד על בתינו... למחרת ליווינו את אריה לדרכו האחרונה
כשאתנו הולכים חיילים עם כומתות אדומות וסרטים שחורים...

אלה הם חיילי היחידה המובחרת של צה"ל. יחידה שיודעת יותר מכולם מה
משמעותו של גבול, ומה יקר לשמור עליו... הם הלכו, - משמר כבוד לפני ההלוויה.
הם לא רגילים ללכת לאט כל-כך, תמיד הם ממהרים, המצב מתוח, יש סיורים, אימונים
או מרדף... אריה עוד הספיק לצעוק להם בזמן המרדף: "חברה זהירות, פתחים, לתפוס
עמדות!"

"אריה אגסי יקירי", אמר מפקדו ליד הקבר "מלא את כל מה שהוטל עליך
במסירות ובהצלחה, גילית תושיה ואומץ רוח... ואנחנו נמשיך מהמקום שהפסקת".

על הקבר מניחים את זרי צה"ל, בנות המחזור מוסיפות פרחים מהבית, חניכה מביאה
זר מסניף הנוער העובד בכפר סבא - שבו אריה הדריך... זהו, פרשת החיים קצרה כל-כך...
"להתראות ברשימת השחרור" הוא כתב ברשימתו ב"צהלון" האחרון, ולא זכה להגיע לשחרור.

חוזרים מבית הקברות, שוב נפתחו הפצעים הטריים בעקבות המלחמה - והנה על
הדשא משחקים ילדים בכדור, נוסעים על אפניים, מעיפים עפיפון לשמיים, החיים נמשכים.
הצנחנים ממהרים לחזור לבסיס לפני החשיכה - גם הם חייבים להמשיך... אבל בלי אריה.
הוא נשאר אתנו, בבית...

יהי זכרו ברוך.

(מתוך "צהלון", ליום השבעה)

דברי פרידה על קברו של סמל אריה אגסי ז"ל:

אריה אגסי יקירי -

הגעת ליחידה מיחידה מפוארת. אחרי תקופת אימונים קצרה הצבנו אותך לתפקיד מפקד כחה. אני זוכר את התלבטויותך עם קבלת התפקיד. אני יכול לומר לך עכשיו שכל אשר עשית נעשה על הצד הטוב ביותר. הגעת עם חייליך להשגים מרשימים. גילית הבנה לנפש חייליך ותושייה. בהתקלויות שמרת על קור רוח ולימדת את כולנו מהי שליטה עצמית ודבקות במשימה. בכל מגעיך ומעשיך שמרת על רוח טובה עם בת שחוק קבועה על השפתיים.

במרדף האחרון היית בכח החוד. כשדאי מעולה הצלחת להבחין באויב למרות קשיי השטח, נתת פקודת התראה וע"י כך חסכת נפגעים. אבל את עצמך לא הצלח.

היום, ליד קברך, אני נפרד ממך בשם מפקדי וחיילי היחידה -
ביגון וגאון.

רס"ן ישי יזהר

ס מ ג " ד

מכל המילים שיצאו מגדרן
בימים של יגון וגאון ותקוה
שתי מילים יש פשוט, אינולת מפאן,
שתי מילים נאכאל -
הוא היה .

הוא היה נצי חמד, הוא היה מתולתל,
הוא היה משחק כדורגל וסל
אבל שקראו לו אצחא הוא יצא
וצכשו הוא היה, הוא היה ...

אז אש וצופר הנצי צצד
אננה הוא את כיתנו כרת.
כך הופכים נצרים פאנו אלצה
כי צכשו הוא היה, הוא היה ...

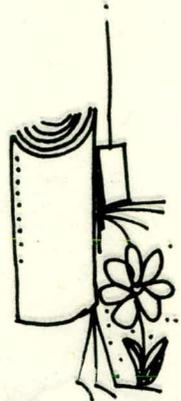
(יחיאל אור)

דברי חברים לכתה, ולנשק על אריה.

צפורה - מכתבו האחרון בצהלון הכניס בי מחשבות מוזרות.
נער מערינו שבצורה כזו התבטא בלי פרזולוגיה, אבל מכתבו
חדור אמונה שכאילו לא מהדור הזה. והמלה האחרונה "הלואי
תגמר המלחמה ולהתראות". ה"להתראות" קצת טרגי. נחתי
לאברהם לקרוא את המכתב ולא חדלתי מלחשוב. הוא היה
ילד טוב, נהפך לנער טוב והיה לאיש טוב, שהיה מוסיף לחברה
הרבה מאד....

...יש הרבה מאד בחיים להוציא מסקנה. עד כמה
שאני לא מכירים אדם, ואדם שאינו מתבלט לפעמים, לא
יודעים במה להעריכו, במה להתפס בטוב שבו, אם כל אחד
מאתנו ינסה לחשוב, זה לא היה סתם נער, אלא נער עם נפש.
רצון עמוק לעזור, להבין, לשמור וליצור קשרים.

בזה כל גדולתו והוא צריך לעמוד לפנינו, ללמוד
ממנו. זוהי דמות שלא הרבה כמותה מהלכים בינינו.

צ. - בהמשך לדבריה של צפורה לאור מכתביו, היתה לי הנאה גדולה לקרוא בהם.

אנו שופטים ומכירים את האדם עד גיל בית הספר. כשיצא להדרכה והתמודד פעם אחת, לא נרתע
לקבל תפקיד קשה יותר ברכוז קן. בשני מקומות אלה נשארו קשרים כל כך חזקים, וכתבו לי נערים המודרכים,
כקרובים מאד אליו. היתה בו תכונה - ידע מגבלותיו, לא השלים אתן ופעל מעבר לכל רוח שמיחסת לו החברה.

י. - אני יכול להזכר, כשהיינו עוברים אחד ליד השני
לא היינו אומרים שלום, אלא תמיד כשפגש בי והיה רואה
אותי קצת עצוב - הוא היה אומר לי: "יוסל"ה, הקבוץ טוב,
טוב מאד". וממשיך ללכת הלאה. סתם כך, נקודה אופטימית
שבו. לא יצא לי אף פעם להתקל במשמעות היותר ממשית
של דבריו.

- אמא שלו ספרה שבבואו לשבת הביתה, דבר ראשון ששאל עליו היה איפה העלון.

הקשר שלו עם הוריו היה מאד חזק.

יפעת - היתה בשבילו דלק לעוד מרדף, לחויה.

לאחר הפגישה האחרונה שלי אתו התברר לי
שהיתה שמחה כל כך גדולה בפגישה עמו.

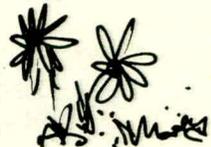

ל. - אנל חושבת שאריה היה אחד הבנים. היה אדם כל כך כנה. היה מדבר מעט, ואת כל הכנות שבו, הביע במכתב.

כל כך ישר, היה לו סגנון כתיבה מיוחד במינו. כתב מכתב ראשון כאילו מספר לי ספור על שני חברה אחרים, ובעצם היה זה הוא ואני.

כתב לי בקשר ללבטי אם להשאיר ביפעת: "תפסיקי עם זה, אל תלכי למקום אחר, זה הקבוץ שלך - ביתך, כאן עליך להקים את ביתך, כתב באופטימיות על עתידו. לא היתה לו מחשבה לחפש מקום חיים אחר, אתגרו היה להמשיך את הקיים ביפעת ולחפש בו דברים חדשים.

י. - בכל שבת בערב בעת פגישה בחדר-אוכל, כשרצינו לנסוע לסרט רצה להשאיר באספה. לא עזרו שום שידולים. אמר שלדעתו צריך לחזור לקבוץ עוד מעט ויש לדעת מה נעשה כאן, בבית שלנו.

צפורה - כל פעם עוברת מחשבה במוח. - היה כל כך טוב לב. הרבה פעמים שמש לחברים כחבר קרוב בעת צורך. בשיחה עמי אמר לי, "בצבא זה לא סתם חברות, אלא מוכנים אחד למען השני להקריב את החיים". ואז הפסיק ואמר: "בעצם צריך לדבר עם החברה שיכינו לי מקום עבודה פה איפה שהוא". הוא מילא תפקיד כה חשוב בצבא, וכל הזמן הבית עמד לפניו, ומחשבותיו נתונות היו לעבודה ולמילוי תפקיד.

צ. - מכתבים הם הביטוי של האדם, לבטא את הקשר של אריה ליפעת.

בפני כל אחד היוצא מהבית, קיים ניסוי בדרכים אחרות. בכל המכתבים, כמה שהמציאות שבה חי היתה הפוכה, לבית חם, ותרבות קבוצית. בבואו הביתה התגלתה לו גדולת הקבוץ ותרבותו.

התרשם מכל מאורע מההתרחשות בחקלאות ובענפי המשק.

אריה, אריק, אגסי -

כמה צלילים לצליל? בפתע, כחתף - הגיעתנו הידיעה המרה. ואנו, שרכונים היינו על תכניות "שבוע" ושחרור, הידיעה הברורה כי הנך חוזר לענפך הקבוע במטע.

משפחה אהבת שציפת לבואך. שבילי יפעת הירוקים, ידידיך, כל אלה נדמו, התיטמו.

רצית לברוח, אך הפקחון הזה, הידיעה הברורה של מצב מלחמה. ההסבר הריאלי כל כך - זה שמבין אותך יום יום, ובקר בקר להודעתו של דובר צה"ל. יש שויון בענין - בניס טובים ויקרים, ישוב אחר ישוב - ושוב פקד האסון את ביתנו. העיניים יבשו, אך הלב - נצבט.

הכרתי אותך, מחייך ובישן. מצוי בכל, ערני ופעיל - בשקט, שלווה, בדרכך האפינית לך.

הכרתיך שוב - מבין עשרות מכתביך, אוהב ואהוב, דואג לביתך ליפעת, לבני משפחתך שאהבת, לנעשה בעולם הגדול. קצת מוזר לעתים, הגילוי הנוסף המאיר מחדש את הדמות, האדם שהכרת מקודם.

שמא, יהיו דפי זכרון אלה, מעט מאורך ודמותך - משולבים, בחיים, להם הקרבת את היקר מכל - את חייך.

אבנר ג.

מתוך מכתביו להורים,

15.10.66 (מהקלט)

להורי ואחותי שלום רב!

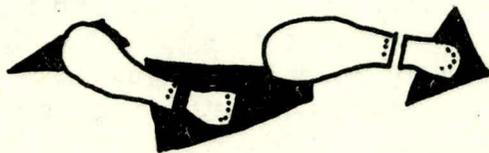
זאת הגלויה השניה שאנכי שולח, סימן שמרגשנו טוב מאוד. המורל גבוה. עושים בדיקות, מבחנים והכל כשר.

החברה שישנם פה חברה די נחמדים, יש גם קיבוצניקים והרבה חברה אני מכיר משנת שרות נו מה נשמע? איך מה לדאוג. בינתיים, לא לכתוב מכתב ולא לשלוח חבילות. אני אסיים. אם אמא לא מבינה את הכתב - דבורה, תעזרי לה (ולא לריב עם ההורים).

להתראות בקרוב,

אריה

24.12.66

בטירונות

להורי שלום רב!

אפשר ששבת זה הזמן לכתוב מכתבים. אפילו שכעת ישנה הרצאה. שבת זו, נועדה להסברה בשטחים שונים, כמו פרשיות העבר הרחוק והקרוב. פשוט שנרחיב את השכלתנו בשטחים אלה. בינתיים זה מעניין, כל עוד העינים פקוחות. טוב שגם בשבת הזמן לא הולך לריק, ועושים את השבת למענינת. השבוע היה לנו מסע של כמה עשרות ק"מ לגליל. באמצע המסע הושבענו וקיבלנו נשק. על המסע והשבעת טירוני הצנחנים נאמר אפילו ברדיו.

עד כה מספר שבועות בטירונות - לא התאמצנו יותר מדי, חוץ ממספר מסעות קשים יותר או הכנה לאות הכושר. אולי בהמשך יהיה יותר קשה אבל הכל יעבור.

החברה פה שומרים על מורל גבוה ואחוז קטן אולי מקטר על זה שלא טוב, אך דוקא אותם דופקים. בסכומו של דבר אם יחשוב כל אחד על מה שעשה, מעשים שלא חשב עליהם לעולם ולא התמודד אתם. והנה, לאחר שהגיע לצה"ל, שרת (בצנחנים), ועבר את כל אלה - יראה שהוא מסוגל לדברים הרבה יותר קשים. ואין דבר שאינו יכול לו, ורק אז יסיק את המסקנה אם זה היה חיובי כמה שלמד משהו, התחנך ועם הגיעו לסכום מחייב, אז בא הספוק. כאן שמורה בלבו גאות היחידה והינו יכול להתגאות במעשיו....

שלום להתראות -

ממני בנכם אריה אגסי.

27.5.67

ימי הכוננות

לאמא לאבא ודבורהלה היקרים שלומות !!

בטח אתם מודאגים מהמצב הלא סמפטי השורר בארצנו. יש באמת מתח. לא יודעים מה ילד יום, אבל העיקר כולם בריאים ואפשר לישון בלילות בשקט.

העיקר, מה שלומכם? לפי המכתב האחרון שקבלתי מדבורה מסרה לי ד"ש מכס, שאתם בריאים, וזה כמובן מעלה את המוראל.

בודאי ביפעת קצת שקט, הצעירים עזבו את הבית לזמן מה, והנערים הבוגרים תפסו את העמדות בענפי החקלאות. אצלי הכל כרגיל....

שלום להתראות,

ממני אריה.

לאבא, אמא ודבור "הלה היקרים שלום !!

.... לפי המכתבים האחרונים שכתבתם יש לי הרושם שאתם טועים במקצת בקשר למצב הכללי השורר בארץ. אין מה להכנס למן בהלה כרונית ומרגיזה לחינם. נכון שגייסו הרבה, אם לא את כולם, אבל תמונה ברורה לא ידועה לכם וחבל. אותם חברה שגויסו הם יותר מודאגים ממה שהולך בבית ומה שלום האשה והילדים, מאשר דאגה למצבם הם. אותי יותר מעניין לדעת על המצב ביפעת, מי עובד, כיצד קוצרים? האם יש עזרה מכוחות חוץ וכד'. המתח עוד לא ירד אבל נקוה שירד במהרה וכולם ישובו הביתה ובעית המזרח התיכון תפתר על הצד הטוב, שלא יהיה יותר גרוע ואניות יעברו במיצרי טיראן בלי הפרעה. אחרת אפשר להשתמש בכח, אם פעולה מכנית מקיפה ורצינית לא מועלה. לסכום, אין מה להכנס לבהלה תמיד כדאי להכין עצמנו לעתיד לקרות.

כללית, אני מרגיש מצויין, אנרגיה אינני מוציא, האוכל ממש מצויין....

דורש בשלומכם,

להתראות - אריה בנכם.

(אחרי ששת הימים)

לאמא, אבא ודבורה"לה היקרים שלום !!

כעת אני נמצא אי שם בארץ כבושה שעלתה לנו במחיר יקר. רק בזכות אומץ לבו של צה"ל כולו, נצחנו במלחמה. היא היתה קשה ואכזרית בממקומות מסוימים. מלחמת קיום מצטיינת תמיד בגילוייה השונים והמפתיעים. בטח שמעתם רבות ועוד תשמעו על מלחמה זו, ולא רק מעתונים ורדיו....

...הייתי בירושלים השמחה מאד, ומלקקת פצעיה, מעריצה חיילים עד הסוף.
אפילו משפחת הזמינו חיילים למקלחת ולכוס קפה, כל הכבוד !!

אני כותב בצפורן כמו לפני 30 שנה. התארגנו עכשיו טוב מאד ועושים חיים. על
השאר אספר בבית. מה נשמע ביפעת, תקוה שנגמר הכל טוב... ?

דורש בשלומכם. שלום, להתראות

אריק אגסי.

24.3.68

לאחר כראמה

למשפחת אגסי שלומות !!

כעת זמן למנוחה, אקדיש דקות מספר לכתוב אליכם.
כרגיל קשה לכתוב, פשוט אין מה. אתם כבר מכירים אותי, צנוע מאד בספורים,
משאיר את הבעיות לעצמו מתמודד אתם בלי עזרה (פשוט מאד אינו זקוק לעזרה).
המורל פה אחרי פעולת צהל אינו שפיר במיוחד. עצבנים מאד, כואבים יחד עם
המשפחות על הנופלים, צריך לנחם אותם והדרך הטובה ביותר היא על ידינו.
...מרגיש טוב אין צורך לדאוג.

שלום להתראות אריה.

23.6.68

בשגרה

למשפחת אגסי שלום !

.... מה נשמע אצלכם בבית ? עוד פחות משבוע לחג מחזור האם הכל מוכן ?
נקוה שברכה תבוא עם הילדים וכמו כן בתקוה שאבוא ויהיה שמח ביפעת.

אצלנו בבסיס הכל כשורה. ממשיכים בעבודה הרגילה (לא חשוב מה). מזיעים הרבה
בגלל החום אך עתה מסדרים מתקנים כמו מאוררים, ארגזי קרח ואף בריכה קטנה לטבילה.
אנו צריכים להכתיב לעצמנו את התנאים וכך יהיה לנו נוח ולא נקטר כל הזמן על התנאים
הדי קשים.

אתם בטח קוראים עתונות. הצד השני של הירדן התחיל משום מה באופנסיבה מחודשת
חדירות יריות, אבל צהל חזק ונכון לכל מיני התרחשויות. לכם אומר: אין בזה להדאיג את
הבית....

שלום להתראות בתקוה ביום שישי

שלכם אריה

יום א', 1.12.68

להורים היקרים שלום !

.... אני מרגיש מצויק, הכל בסדר, אין צורך אפילו להחסיר שעת שינה בלילה.
את הדאגות השאירו לי ולכם את הדאגות שלכם, זה יהיה הרבה יותר בריא לכם וגם לי במלא
מובן המילה....

ממכתביו לסופי ידידתו

19.9.68

לסופי היקרה שלומות!

...לאחר שכתבת על עצמך במכתבך אספר על עצמי מעט: "סחב־ק", בן קיבוץ יפעת (עדיין פטריוט ליפעת המפוארת), עבר בגיל את ה-21. גמרתי את 12 שנות ביה"ס בקיבוץ, את ארבע השנים האחרונות למדתי בביה"ס התיכון האזורי. בגמרתי את הלמודים הלכתי לתנועה. כמדריך שליח הדרכתי בתחילה בכפ"ס ואחר הייתי מרכז קן ברמת גן, בנוער העובד והלומד. הדרכתי את כתות ט', י', י"א. שנה זו נתנה הרבה ל"תנובלך" כמוני. אחרי שסיימתי את ההדרכה התגייסתי לשרת את האומה, התנדבתי לחובשי הכומתות האדומות, משרת כסמל צעיר באחת הסיירות, נותר לי להיות בצבא כשנה, והלואי שלא יאריכו את השרות פעם נוספת. 3 שנים, זה מספיק! אחרי הצבא מתכוונן לחזור ליפעת.

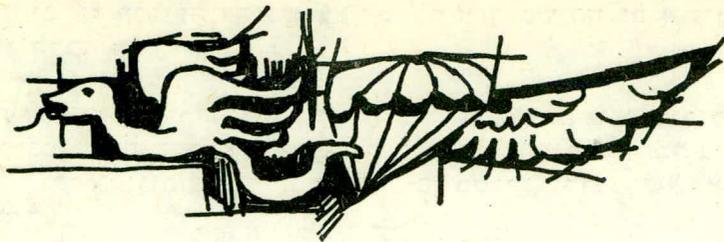
כתבת לי על תחביבך. אומר לך את האמת - לי אין תחביבים כל נושא שאני מתעניין בו וגם עוסק בו, נקרא אצלי הובי. אנכי מאזין למוזיקות מכל הסוגים. לאחרונה אני מנסה לאהוב את הג'ז. סחבק אהב לשבת בכורסה, בשלוחה אולימפית ולשמוע את טום ג'ונס בקולו הערב, ומיד אחרי זה את סויסה מס' 2 של באך.

הגבר היפה המקשט את חדרך מוכר לי מאיזה סרטים ואיני יודע ממה התרשמת במיוחד. אך המשכת שאת אוהבת את החיים האלה. "כל הכבוד", משיכה לטבע. אם כך סופי, ארזי מיד את הפקעלעך ואנוכי יחד אתך בונים הוה אי-שם בארצנו היפה (חלוציות לא נורמאלית). שכחתי להוסיף שאני אהב טיולים ביחוד רגליים. כמו"כ מתעניין בספורט ואף שחקן כדורגל בליגה ב' (רמת דוד - יפעת)...

...מאחל לך שנה טובה, לבני משפחתך ולכל בית ישראל, ושתהיה שנת שקט בארצנו והרבה בריאות לכלנו.

והעיקר - שלום, להתראות במהרה

בידידות, אריק אגסי

2.10.68

יפעת

על הקבוץ והעיר

"גמר חתימה טובה"

"גמר חתימה טובה"

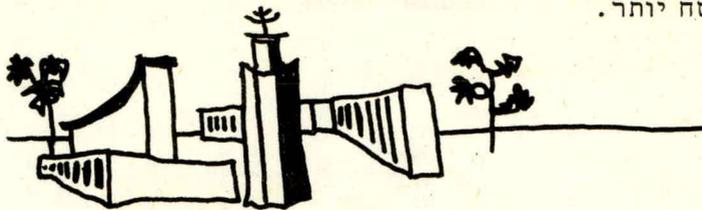
לסופי צרור שלומות!

.... בסוף מכתבך הזכרת - "האם אינך אוהב את חיי העיר?" אגיד לך - לכל בן קבוץ ישנה איזה משיכה לחיי העיר ולברק הנוצץ בחיים מאין אלו. החברה בקיבוץ מסתכלים רק על הטוב, על הפרטיות שבחיים האלה (כל אחד עושה כרצונו). מסתכלים על הליכה לקולנוע ערב ערב ואחרי זה נסיעה בפריבט המפוארת. אך כשנכנסים יותר ומתעמקים בבעיות של אדם בעיר אז הדעה משתנית מהקצה לקצה. ל"אנכי" יש נסיון צעיר של חיים בעיר. מסתכלים לתוך נבכי נפשו של האדם ואז אפשר להוציא מסקנות. האדם חי במתח נפשי, דאגה לפרנסה והעיקר לפי דעתי ההתחרות המכוערת והיפה רק מבחוץ. וזו התחרות בין בני האדם. למי תהיה מכונית יותר יפה, מי יחתך את בניו ובנותיו באולם מפואר יותר, וכו'. הבאתי דוגמאות מעטות אך תזכרי שזה לא הכלל אך זה הממוצע.

איני רוצה להרחיב את היריעה אך כשיצא לשוחח אתך בשיחה בת 4 עינים, אם נגיע לויכוח מעין זה, יש לי הרבה מה לומר...

הקיבוץ לפי דעתי זוהי היצירה המפוארת של בני האדם. מישוהו שיכול להתפאר בישראל הדוגמא זה הקיבוץ. זה מתבטא בחינוך של כל אחד בהתיחסות חבר לזולתו, ועוד ועוד. אני חי חיים אלה ולי הם נותנים הרבה הרבה. די מספיק "לחנטרש" ואעבור לנושאים המעניינים אותך בטח יותר.

14.11.68

על יפעת

מתוך מכתב לסופי:

...במשקי יפעת, הכל כשורה. אורח החיים בקבוצה בחורף הוא די שלותני, לרב האנשים ניתן ללמוד במסגרת חוגים, את צריכה לראות איך אנשים מבוגרים וצעירים הולכים לחדרי הלימוד עם מחברות וספרים. תראי לי עוד מקום בעולם בו אנשים עובדים בבקר 3 שעות ואחרי זה מרחיבים את ההשכלה והאופקים גם יחד. ממש רעיון גדול...

14.11.68

יפעת

לסופי המון שלום!

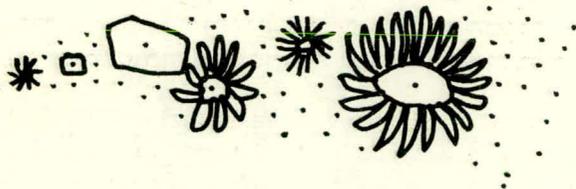
ראשית אשאל לשלומך, אאחל לך החלמה מהירה, ובעתיד בריאות ללא עוררין.

... אני באתי היום ליפעת אחרי שלשה שבועות של שהות רצופה בצבא. בזמן
האחרון המתח גבר ביחידות שונות. כל תקרית בגבול נסקרת בעתונות בדרך כלל בהגזמה.
אותי זה מרגיז, האם יש רשות לעתונאי לכתוב דברים לא נכונים? מדיווח לא מדוייק תהינה
התוצאות שליליות. כתב צבאי המקבל את ה"כף" מהצבא לא יסלף דברים וינפחם ולא יעשה
מזה חנטריש אחד גדול. אני יודע שהעם בכלל "אוכל" את הנ"ל, לדעתי במצב הכללי שאנו
עומדים צריך לאמר רק את האמת, אחרת נידמה לשכנינו. הנושא הזה העסיק אותי השבוע.
עתוני בוקר פחות או יותר מדייקים, אך עתוני ערב מגזימים רק למען הסנסציה שבדבר....

שלום להתראות בקרוב!

אריק.

24.11.68

היחס לפיקודים

לסופי שלומות!!

התלבטות נוספת, כיצד אפתח במכתב? לפני שאנוכי שופך את ליבי, הוא יושב
רכון לשולחן, העט בידו, הנייר לפניו, חושב כעשר דקות איך לענין את הקורא, בכל אופן
אחרי שעה יוצא מכתב של פי עניות דעתי יש מקום לשפור....

... במכתב הנ"ל שאלת כמה שאלות. הראשונה בהן בקשר לעבודתי עם החיילים
שלי.... אני בתור מפקד הוטלה עלי משימה להכשיר את האזרחים (לפני 4 חודשים)
לחיילים. שיהיו יותר מאומנים וטובים מחיילים אחרים בחיל-רגלים. הם שייכים
ליחידה שהדרישות הן גבוהות. הסגל יודע בדרך כלל את המלאכה וכיצד לנהוג בהם נחמד
וטרי. לבסוף, הם אינם טובלים במיוחד.

אני נראה לך יצור מבעית? (נכון שלא?).

24.11.68

.... לפני שעה קלה נסתימה התחרות בכדור-רגל בין קבוצת רמת-דוד - יפעת לבין בית"ר ק"ש.

המשחק הסתיים בתיקו 3:3 לי זה אומר המון. אם לא ספרתי לך עדיין אספר בהזדמנות זו. אני שחקן כדור-רגל בליגה (נוסף לכל הצרות) השבת שיחקנו עם הקבוצה הטובה בליגה. הזמנו אותם ליפעת למגרש הדשא הירקרק. הקרב במגרש היה סוער. איזה עצבים. כמה ק"ג עצבנות שררה בשורות בית"ר. כשהסתיים המשחק הם איימו במכות. כשאנו מנצחים או עושים תיקו - המצב-רוח מרומם. כשאנו מפסידים זה לא נורא. אצלנו הקבוצניקים לא רק הכדור-רגל בראש. לוחצים את ידי היריב המנצח ואומרים להתראות. אינני יודע אם הכתוב למעלה עניין אותך במיוחד אך בטוח אני שהוספתי לשורות הקבוצה אוהדת, נכון הדבר?

30.11.68

לסופי שלום!

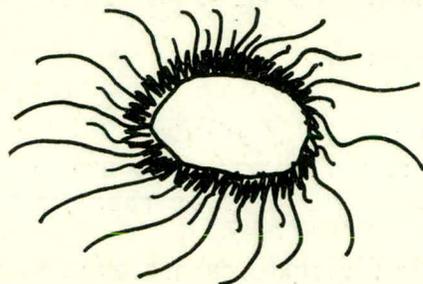
.... שבת בקבוץ, בחוץ מטפס ברכיפות הגשם. זכותו לרדת כי חורף עתה, האנשים מסתגרים בחדריהם, רק לארוחת צהרים לובשים את חולצות השבת, לוקחים את המטריה ומהלכים להם באטיות מדהימה בין הטיפות. ארוחת הצהרים תמתין להם תמיד חמה. בכלל הרגשת בית בחדר-האוכל המחומם. אנכי תמיד אוהב לשבת אחרי הארוחה מול הדלת ולהסתכל על הנכנסים והיוצאים. פשוט מענין.

אתמול יום שישי היתה מסיבת שחרור לחברה שהשתחררו החודש, באמת חבל שלא היית.... איזו שמחה, איזה שירים, נו באמת מה את יודעת על תרבות קבוצניקית? רמה פשוטה ויפה!....

"סחב"ק" חייב לספר לך מה הוא רואה. הענין כולו רטוב, השמש יצאה לכמה דקות
מבין העננים, לכך הנוף מושלם. משבצות מלבניות ירוקות נראות בשטח. הצבע החום עדיין
שולט כי עוד לא הספיקו לזרוע את כל השטחים של תבואות החורף. במרכז עמק יזרעאל
המערבי אגם גדול ומבריק, מוסיף גוון נוסף ליופי. קשה להשתפך, בכל אופן לגבי. לגבייך -
בטח היית כותבת איזה שיר....

שלום ולהתראות,

אריק

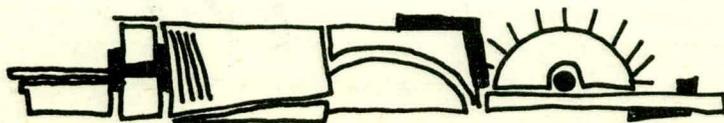

4.3.69

.... ביפעת התוססת המורל גבוה, כמה טוב לחברה פה. הבית אדיאלי....

לאחרונה נחנך ביפעת בית תרבות מפואר. זהו נכס תרבותי ממדרגה ראשונה, זהו
כמו הקאמרי, והיכל התרבות לתל-אביב הגדולה.

חברי המשק מעשירים את התרבות התאטרלית. ההצגה האחרונה שקצרה תשואות
היא דודה ליזה. השחקנים שהו ביפעת, נהנו מאוירת השדה. לשבת בחדר-האוכל ליד
חנה רובינא האצילה זה ממש מרגש....

4.3.69

תק. המרדפים והמארבים

... נקוה רק שהממזרים (המסוכנים) לא יתפסו בטחון ואומץ, זה רק יהיה לרעתם.
 נותרה תקופה שעם שחר ננוע בראש מורס, נשמור על גבולנו, נחשוד כרגיל, נבצע מה
 שצריך, רק שיהיו שמחות בעם היהודי היושב בישראל.

זהו הבטחון השוטף והמלחמה היומיומית בחזית.

... הזמן שנותר לי לשרת כ-8 חודשים ארוכים עד שאלבש את הג'ינס וחולצת
 הטריקו ואגרור את הקיטבק למדור השחרורים עד אז מתפללים...

עתה יש לי חופשונת, כמה ימים. את הזמן מבלה בקריאה. אתמול סיימתי את
 הספר "אמא אני שונא מלחמה" של יגאל לב. (קבוצניק לשעבר) אם עדיין לא קראת אני
 ממליץ. משהו מרגש, גילוי לב של לוחמים קרביים...

9.6.69.

(קטע ממכתבו של אריה)

--- אזלי בצבאו הכל שפיר.
לאחזנה היו לי כל מיני חוליות
במפגשים עם השכנים בהרי
מואב והגלעד. אמל, ביום ה'
האחרון שבתי במואב באחד
השעל היפוא של הליזה,
שבה האנשים צופים בטלוויזיה
ובקולנוע ורוקדים בדיסקוטק.

מספר צהיתי ארבע דמיוג צולוג מן החושך. הכנתי את יתר החברה
להתקלוג ופתחתי בראש. אחרי כמה דקל אנשי פאתח (החברה של יאסר עיפואו)
נשכבו צולובים ודוממים בלי נוע. עבודה של מאה אחוז.

כדוע, לאו מספיקים לספר מה קרה, מתנפלים עליך שדמי ישראל גלי צה"ל.
קשקשתי כדכו על אחולה לאומית, ציונות, מנפלות, לאומים, מחשבה ועוד -- .
קפצתי לאיזה יום ליפער-למאולף אליר ולקחתי כוח לשלום הבאי. פה, ביפער,
החיים "לאו נרמליים", אבל כדוע הם פה ואני שם --- .

שלום לכם חנה ואלימלך, - ותנחומים.

כה צעיר וכבר איננו.

ואנחנו עומדים באזלת יד, מן הצד, ולא יודעים במה לשנות את גלגל הדברים על מנת
שלא ימשיכו לנו, כל האכזות היקרות של הצעירים שלנו.

סלחו לי על שאין נִיחומים בפי.

אנא, חזקו ואמצו

רחל לבנה

מדינת ישראל

אל משפחת אגסי

בקיבוץ יפעת

המומים לשמוע על נפילתו של אריה ז"ל. הכרנו את בנכם מאז היותו מאושפז
בבית-חולים תל-השומר, בביחן 25. מאז אישפוזו היה בא לבקרנו בכל הזדמנות.
ביום ראשון האחרון ראינוהו לאחרונה. בא למחלקה, חיכני ועליז כדרכו, מתעניין
בכולם, זוכר את כולם, ומבטיח לבוא בעתיד הקרוב שוב. לשאלה אם הוא נמצא בקוים
ובמירדפים ענה: "אל תדאגו, אנחנו עושים הכל כדי להשאר בריאים".

אתכם באבלכם הכבד,

מצוות עובדי ביחן 25

אליהו רחל

נתניה,

17.6.69

לברכה ומנחם ומש' אגסי!

זועזענו לשמוע שאחיכם ובנכם אריה נפל בידי מרצחים בהגיון עלינו.
ושוב אותה אמת קטלנית הטובים ביותר נופלים. מה לכתוב איננו יודעים איש אינו
מסוגל להרגיש כמוכם את חסר הטעם שבמילים.

קבלו נא רגשי השתתפות כנים.

מחווה ואריה מאיר

גבעת ברנר, יום א' סיון תשכ"ט 16.6.69

לחנה אלימלך הבנות ומשפ'

נדהמנו מהבשורה המחרידה שבנכם היקר בן היחיד למשפחת אגסי נפל בקרב,
סמל אריה אגסי ז"ל קשה לעודד ולנחם ולעודד אותכם משפחה יקרה חברים יקרים
בגולת פולין והנה לאחר שנים של צפיה ממושכת עליתם לארץ בניתם
משפחה ובנכם היחיד אריה היה דמות וסמל לחינוך הנוער בארץ והנוער הקיבוצי -
הצטרף לשורות הנועזים והאמיצים של הצנחנים היה בין הלוחמים אשר בגופם חסמו
את הדרך למרצחים ומחבלים שמו של רב"ט אריה אגסי יתנוסס לתפארת בין גבורי עמנו
לדורות. לכם חברים יקרים שלא חדעו יותר דאבה.

ביגון ובגאון נזכור אריה לנצח,

אריה פיק ומשפחתו, גבעת ברנר

צירוף ישראל

בוקרשט 17.6.69

אלימלך וחנה היקרים,

אף על פי שאיני מעריך ביותר את כל הנוהג של תנחומים - אני בא להגיד לכם שהוכיחתי ממש בהלם בהיוודע לי דבר האסון. כאשר בקרתי ביפעת דברנו על הבן ושמעתי ברטט את חששותיכם. לא עלה על דעתי שחששות אלה יתאמתו.

ואם ניתן לבקש משהו, הרי אני מתפלל לכך שיעמוד לכם הכוח ולמצוא משענת בכל גל האהדה כלפיכם.

שלכם,

מנחם כרמי

12.6.69

למשפחת אגסי היקרה!

בצער רב שמעתי על מות יקירכם אריק. צערכם, צערי!

אבלי כבד ואין ביכולתי לתארו.

אריק היה חברי וידידי הטוב והקרוב ביותר. בינכם וחברי, היקר והגבור, נפל בגבורה למען המולדת. הי"ד.

דמותו תשאר תמיד לנגד עיני ולא תשכח לעולם.

אריק היה גבור!

משחתפת באבלכם הכבד.

חברתן סופי שמע

וידידתו אורלי וינברגר.

מחלקת נח"ל יפתח
18.6.69

להורים, ברכה ודבורה,

מזועזעים מגדל האסון שפקד אותכם בנפול אריק ז"ל.

אריק ז"ל עבר עמנו תקופה נעימה בהדריכו אותנו בקן ק. בורוכוב. אתנו יצא לטיולים, עמנו שר בערבי הווי. בתקופת התבגרותנו עזר לנו אריק ז"ל רבות. הנחה אותנו בדרך ההגשמה ובהיותנו עתה מגשימים כחיילים בנח"ל. יודעים אנו להעריך את רצונו וזכרו.

אריק וחבריו ז"ל, חסמו דרך לאוייב.

אריק ז"ל, עם הכומתה האדומה וכנפי הצניחה, גאה היה במדיו ובצה"ל, נעים היה לפגשו ולהעביר חוויות מהעבר.

מה גדול הכאב!
מי יתן ולא תדעו דאבה עוד!

מבכים מותו ועומדים דום לזכרו.

חניכיו מקן ק. בורוכוב
גרעין "חמיר"